

Bygherrens ALMINDELIGE BETINGELSER

FOR

EL- OG MASKINLEVERANCER

2016

Indholdsfortegnelse

A.	GENERELT	3
1.	Aftalegrundlaget	3
B.	LEVERANCENS UDFØRELSE	8
2.	Leverancens omfang og karakter – Kvalitetssikring	8
3.	Bygherrens egne ydelser	11
4.	Ændringer i Leverancen	11
C.	REPRÆSENTATION OG SAMARBEJDE	13
5.	Bygherrens repræsentanter	13
6.	Leverandørmøder - Byggemøder	13
7.	Leverandørens personale	13
8.	Leverandørens ophold i udlandet	14
9.	Samarbejde med andre Leverandører	14
D.	TIDSFRISTER	15
10.	Overholdelse af Kontrakttidsplanen	15
11.	Leverandørens ret til tidsfristforlængelse	15
12.	Bygherrens ret til tidsfristforlængelse	17
E.	AFLEVERING	18
13.	Aflevering	18
F.	ANSVAR, RISIKO OG FORSIKRING	19
14.	Hovedregel mellem Bygherre og Leverandør	19
15.	Leverandørens hæftelse ved forsinkelse	19
16.	Bygherrens hæftelse ved forsinkelse	20
17.	Ansvar og risiko under Leverancens Udførelse	20
18.	Forsikring	21
19.	Afhjælpning af mangler	22
20.	Garantier	23
21.	Efter Garantiperiodens udløb	24
22.	Force Majeure og ansvarsbegrænsning	25
G.	OPHÆVELSE	26
23.	Bygherrens ophævelse med undtagelse af ophævelse pga. Leverandørens insolvens	26
24.	Bygherrens ophævelse som følge af Leverandørens konkurs	28
25.	Leverandørens adgang til ophævelse	28
H.	ØKONOMI	28
26.	Leverandørens sikkerhedsstillelse - Forudbetalinger	28
27.	Betalinger	29
28.	Ejendomsretten til materialer og leverancer	30
I.	LOVVALG – SYN OG SKØN - VOLDGIFT	30
29.	Lovvalg	30
30.	Syn og skøn	30
31.	Voldgift	31

A. GENERELT

1. Aftalegrundlaget

1.1. Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse på Bygherrens udbud af arbejder og el- og maskinleverancer og udgør en integreret del af de tilhørende aftaler.

1.2. I disse Almindelige Betingelser skal følgende termer og udtryk tillægges følgende betydning:

"Aflevering" skal forstås som Leverandørens aflevering af den færdige Leverance til Bygherren i henhold til pkt. 13.

"Afleveringsforretning" skal forstås som det møde, der afholdes på Byggepladsen med henblik på Aflevering af Leverancen, jf. pkt. 13.1.

"Arbejdsplan" skal forstås som den plan, der skal udarbejdes i henhold til pkt. 2.1.

"Betalingsplan" skal forstås som den af Parterne fastsatte plan for Bygherrens betalinger til Leverandøren for Leverancen.

"Byggeplads" skal forstås som det sted hos Bygherren, hvor Leverancen udføres ifølge Parternes Aftale.

"Bygherren" skal forstås som HOFOR A/S, Ørestads Boulevard 35, 2300 København S., CVR-nr. 10 07 30 22.

"Force Majeure" skal forstås som de begivenheder, der er nævnt i Kontraktens pkt. 22.

"Forudbetaling" skal forstås som betalinger, for hvilke det i Betalingsplanen er anført, at det er en betingelse for betaling, at der tilvejebringes en godkendt og underskrevet forudbetalingsgaranti.

"Kontrakt eller Parternes Aftale" skal forstås som den underskrevne Kontrakt mellem Bygherren og Leverandøren, herunder alle dokumenter, der er nævnt i den underskrevne Kontrakt.

"Kontraktpris" skal forstås som det beløb uden moms, der i Kontrakten er omtalt som kontraktpris.

"Leverancen" skal forstås som ledelse, design, konstruktion, koordinering, produktion, levering, montage, test, idriftsættelse og Aflevering, herunder dokumentation for den leverance, der ifølge Kontrakten skal leveres af Leverandøren.

"Leverancens Afvikling" skal forstås som samarbejdet mellem Bygherren og Leverandøren om fastlæggelsen af alle detaljer vedrørende Leverancen efter Parternes indgåelse af Kontrakten.

"Leverancens Udførelse" skal forstås som den fysiske udførelse af Leverancen på Leverandørens Produktionssted og/eller på Byggepladsen.

"Leverandør" skal forstås som den Leverandør, Bygherren indgår kontrakt med om Leverancen.

"Leveringssted" skal forstås som det sted, hvor Leverandøren skal aflevere Leverancen ifølge Parternes Aftale.

"Maskindirektivet" skal forstås som Europaparlamentets og Rådets Direktiv 2006/42/EF af 17. maj 2006 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om maskiner med senere ændringer.

"Parter" er en fællesbetegnelse for Leverandøren og Bygherren.

"Part" skal forstås som Leverandøren eller Bygherren.

"Produktionssted" skal forstås som Leverandørens eller underleverandørens sted, hvor Leverancen udføres helt eller delvist.

"Sikkerhedsstillelse" skal forstås som den sikkerhed, som Leverandøren skal tilvejebringe i henhold til pkt. 26.

"Særlige Betingelser" skal forstås som de særlige betingelser, der er fastsat af Bygherren i Udbudsmaterialet for Leverancen.

"Tilbud" skal forstås som det Tilbud en Tilbudsgiver afgiver som følge af Bygherrens udbud af Leverancen.

"Tilbudsgiver" skal forstås som en Tilbudsgiver, der afgiver tilbud til Bygherren som følge af Bygherrens udbud af Leverancen.

"Tilsyn" skal forstås som ingeniører, bygningsinspektører eller andre, der er udpeget af Bygherren til at føre Tilsyn med Leverancens Udførelse.

"Udbudsmaterialet" skal forstås som det Udbudsmateriale, Bygherren har udfærdiget i forbindelse med sit udbud af Leverancen.

"Kontrakttidsplanen" skal forstås som den tidsplan, som Leverandøren og Bygherren har aftalt vedrørende de tidsmæssige aspekter af Leverancens Afvikling, Udførelse og Aflevering, og som i Kontrakten er defineret som Kontrakttidsplanen.

- 1.3. Bygherren har en vederlagsfri og tidsubegrænset ret til at anvende det materiale, som Leverandøren videregiver til Bygherren i forbindelse med Parternes Aftale. Bygherren har ligeledes ret til at foretage ændringer i og kopiere materialet. Bygherren kan frit vælge at lade en tredjepart anvende materialet. Bygherren har dog ikke ret til at anvende materialet med henblik på salg eller andre kommercielle formål.

Leverandøren skal i underentrepriseaftaler indsætte bestemmelser, der sikrer, at Bygherren har den ovenfor beskrevne brugsret, også til materiale fremstillet af underleverandører. Leverandøren skal på anmodning dokumentere, at sådanne bestemmelser er indsat.

Rejser en tredjepart krav mod Bygherren om krænkelse af immaterielle rettigheder til arbejder, som Leverandøren er ansvarlig for, herunder krav om erstatning og/eller godtgørelse, er Leverandøren uden beløbsmæssig begrænsning forpligtet til at godtgøre Bygherren eventuelle omkostninger i forbindelse med sagen, herunder erstatningsbeløb, godtgørelser og sagsomkostninger etc. samt eventuelle sagsomkostninger, der måtte blive tilkendt tredjeparten.

- 1.4. Medmindre andet er anført, skal alle dokumenter udfærdiges på dansk.

1.5. Eventuelt materiale, som Bygherren videregiver til Leverandøren, skal tilbageleveres på Bygherrens forlangende. Leverandøren må ikke beholde kopier af materialet.

1.6. De oplysninger og dokumenter, som Bygherren videregiver til Leverandøren i forbindelse med udbuddet eller indgåelsen af Parternes Aftale vedrørende Leverancen, må kun anvendes af Leverandøren i forbindelse med udarbejdelsen af Tilbuddet eller Leverancens Udførelse eller Afvikling.

Leverandøren skal behandle disse oplysninger og dokumenter fortroligt og må kun videregive oplysningerne og dokumenterne til tredjeparter, hvis det er nødvendigt for Leverancens Udførelse.

1.7. Kun Bygherren må udtale sig til offentligheden, herunder nyhedsmedierne, om Kontrakten og Leverancen. Sådanne udtalelser skal være loyale over for Leverandøren.

Leverandøren skal pålægge sine underleverandører den samme forpligtelse for udtalelser til offentligheden.

1.8. Leverandøren må hverken helt eller delvist overdrage sine rettigheder og/eller forpligtelser i henhold til Kontrakten til andre.

1.9. Bygherren er berettiget til helt eller delvist at overdrage sine rettigheder og/eller forpligtelser i henhold til Kontrakten til associerede selskaber uden Leverandørens samtykke.

1.10. De i Kontrakten nævnte underleverandører må kun udskiftes efter Bygherrens forudgående skriftlige samtykke. Et sådant samtykke må ikke nægtes uden rimelig grund.

Leverandøren må kun benytte underleverandører, der ikke er nævnt i Kontrakten, med Bygherrens forudgående skriftlige samtykke. Et sådant samtykke må ikke nægtes uden rimelig grund. Bygherren kan kræve at modtage alle oplysninger, der er relevante for at kunne vurdere en underleverandør, inden det beslutes, om denne kan godkendes.

Det faktum, at Bygherren har ret til at godkende Leverandørens underleverandører eller kræve indsigt i aftaleforholdet mellem Leverandøren og eventuelle underleverandører begrænser ikke Leverandørens ansvar og forpligtelser i henhold til Kontrakten, og Leverandøren er hæfter

således i enhver henseende for sine underleverandører.

Bygherren kan uden at betale godtgørelse til Leverandøren kræve udskiftning af en underleverandør, hvis underleverandøren gentagne gange er årsag til Leverandørens misligholdelse af Kontrakten, forudsat at der ikke er tale om misligholdelse af uvæsentlige forhold.

Bygherren kan forlange at få indsigt i aftaler mellem Leverandøren og dennes underleverandører, bortset fra bestemmelser af kommerciel karakter eller bestemmelser, der indeholder forretningshemmeligheder. Leverandøren har pligt til at gøre sine underleverandører bekendt med Bygherrens ret.

- 1.11. Leverandøren bekræfter, at både Leverandøren og dennes koncernforbundne selskaber samt Leverandørens underleverandører overholder FN's Global Compact for Leverandører med senere ændringer og tilføjelser. Parterne har noteret sig, at FN's Global Compact opstiller ti principper.
- 1.12. Bygherren er berettiget til at gennemføre audit af Leverandøren, Leverandørens koncernforbundne selskaber og underleverandører med henblik på at sikre deres overholdelse af FN's Global Compact for Leverandører. Dette indebærer f.eks., at Bygherren har ret til at besøge Produktionsstedet, gennemgå ledelsessystemer og interviewe ledere og øvrige medarbejdere. Audit kan foretages af Bygherren eller en tredjepart. Leverandøren skal i videst muligt omfang samarbejde med Bygherren vedrørende gennemførelsen af en audit og sikre, at selskaber koncernforbundet med Leverandøren og Leverandørens underleverandører også samarbejder. Bygherrens ret til at foretage en audit omfatter ikke audit af regnskaber. Leverandøren skal i underentrepriseaftaler indsætte bestemmelser, der sikrer, at Bygherren har den ovenfor beskrevne ret også over for underleverandører.
- 1.13. En væsentlig misligholdelse af forpligtelserne i pkt. 1.10 eller 1.11 anses for en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale.

Følgende typer af misligholdelse anses ligeledes for en væsentlig misligholdelse af Parternes Aftale:

- A) En ikke-væsentlig misligholdelse af pkt. 1.10 eller 1.11, der fortsætter i en periode på mindst seks måneder.

- B) Gentagne tilfælde af uvæsentlige misligholdelser af pkt. 1.10 eller 1.11, hvorved forstås f.eks. mindst to tilfælde af uvæsentlige misligholdelser af FN's Global Compact i ét kalenderår.

B. LEVERANCENS UDFØRELSE

2. Leverancens omfang og karakter – Kvalitetssikring

- 2.1. Umiddelbart efter indgåelse af Kontrakten er Leverandøren forpligtet til at udarbejde en Arbejdsplan i samarbejde med Bygherren. Arbejdsplanen skal udarbejdes inden for Kontraktidsplanen. Arbejdsplanen omhandler Leverancens Afvikling og Udførelse (herunder tilrettelæggelse af projektet, produktion, installation, test og idriftsættelse) samt kontrolforanstaltninger vedrørende Leverancen.
- 2.2. For så vidt angår Leverancens Afvikling, skal Arbejdsplanen angive tidspunkter for Leverandørens afgivelse af oplysninger og forslag og for Bygherrens afgivelse af oplysninger og meddelelser om truffe beslutninger til Leverandøren.
- 2.3. Leverancens Udførelse skal udføres i nøje overensstemmelse med Parternes Aftale, herunder de tilhørende bilag. Leverandøren skal således tilvejebringe alle materialer og sekundære ydelser, der er nødvendige for Leverancens Udførelse, herunder foretage oprydning og rømning.
- 2.4. Medmindre andet er anført, betyder udtryk i beskrivelser eller på tegninger såsom "udføres", "monteres", "indlægges" etc., at Leverandøren skal udføre det pågældende arbejde inklusiv alle nødvendige leverancer og ydelser.
- 2.5. Medmindre andet er aftalt, skal Leverandøren levere dokumentation for Leverancen, der som minimum opfylder de gældende krav i Maskindirektivet, herunder system- og komponentbeskrivelser, detailtegninger (bortset fra arbejdstegninger), kontrol- og afprøvningsrapporter og lignende samt eventuelle nødvendige drifts- og vedligeholdelsesinstruktioner.

Denne dokumentation udgør en væsentlig del af Leverancen.

- 2.6. Leverandørens forelæggelse af dokumentation i form af tegninger, beskrivelser, kontrolprocedurer, komponentdele etc. for Bygherren til information, kommentering, godkendelse eller lignende fritager ikke Leverandøren for ansvar i henhold til Parternes Aftale. En sådan forelæggelse indebærer således ikke nogen accept eller godkendelse fra Bygherrens af, at dokumentationen eller Leverancen er i overensstemmelse med Kontrakten.
- 2.7. Medmindre andet er anført i de Særlige Betingelser, skal Leverancen i enhver henseende opfylde de kvalitetskrav, som en god for forsvarlig standard indebærer. Medmindre andet er aftalt, skal materialer anvendt til Leverancen være karakteriseret som værende af sædvanlig god kvalitet.

De Særlige Betingelser indeholder en nærmere beskrivelse af overordnede myndighedskrav, som Leverancen skal overholde, herunder f.eks. indhentelse af miljøgodkendelse samt overholdelse af planlovgivningen. Herudover skal Leverancen i enhver henseende overholde de myndighedskrav, der stilles til Leverancens Udførelse, ibrugtagning og efterfølgende anvendelse.

Leverandøren må ikke ansøge om undtagelse fra gældende myndighedskrav uden Bygherrens forudgående skriftlige samtykke. Leverandøren kan ikke forudsætte, at Bygherren vil give et sådant samtykke.

Hvis myndighederne efter Kontraktens indgåelse ændrer praksis for udstedelse af godkendelser vedrørende Leverancens Udførelse, idriftsættelse eller efterfølgende anvendelse, skal Bygherren dække alle yderligere dokumenterede omkostninger, der måtte blive pålagt Leverandørens arbejder som følge af ændringen. Dette gælder dog ikke, såfremt Leverandøren på tidspunktet for Kontrakten kendte til eller burde have forudset ændringen i myndighedernes praksis.

- 2.8. De Særlige Betingelser kan indeholde krav til Leverandørens kvalitetssikringssystem og krav vedrørende kvalitetskontrol. Medmindre andet specifikt er anført, skal Leverandøren vederlagsfrit fremlægge sædvanlig dokumentation vedrørende anvendte materials oprindelse og vederlagsfrit afgive prøver til Bygherren.
- 2.9. Leverandøren skal af egen drift informere Bygherren om eventuelle forhold, der kan forstyrre eller forringe Leverandørens mulighed for at udføre Leverancen på kort eller langt sigt. Opdager Leverandøren på noget tidspunkt fejl eller mangler ved Leverancen, der kan få nogen

som helst indflydelse på kvaliteten af det færdige produkt, er Leverandøren forpligtet til omgående at underrette Bygherren herom. Det samme gælder, hvis Leverandøren bliver opmærksom på fejl eller mangler i andre projekter af relevans for korrekt udførelse af Leverancen.

- 2.10. Bygherren er til enhver tid berettiget til at gennemføre undersøgelser af Leverancen, herunder tage prøver af Leverancen. Hvis undersøgelsen eller prøverne viser, at Leverancen er i overensstemmelse med Parternes Aftale, skal Bygherren betale omkostningerne i forbindelse med undersøgelserne. I modsat fald skal omkostningerne afholdes af Leverandøren.
- 2.11. Leverandøren skal medvirke til at tage prøver og stille nødvendigt mandskab til rådighed.
- 2.12. Bygherren skal til enhver tid i Leverandørens normale arbejdstid have adgang til de steder, hvor Leverancen udføres. I denne forbindelse kan Bygherren kræve oplysninger, der er gjort det muligt for Bygherren at bedømme Leverancen og deres fremdrift, herunder oplysninger om procedurer for og resultater af kontrolforanstaltninger og/eller tests udført på Leverandørens initiativ.
- 2.13. Bygherren kan under arbejdet kassere leverancer eller materialer, der ikke er i overensstemmelse med Parternes Aftale.
- 2.14. Leverandøren skal omgående mærke kasserede eller afviste leverancer eller dele heraf som 'kasseret' eller 'afvist'. Kasserede eller afviste leverancer skal omgående fjernes fra Byggepladsen. Kasserede eller afviste leverancer skal herefter hurtigst muligt bringes i overensstemmelse med Parternes Aftale.
- 2.15. Det skal være muligt at identificere alle komponenter, der udgør en del af Leverancen.
- 2.16. Leverandøren skal i sine aftaler med underleverandører forpligte disse til at give Bygherren adgang til at undersøge og modtage oplysninger etc. i det i pkt. 2.12 angivne omfang. Leverandøren skal på Bygherrens anmodning fremlægge dokumentation for en sådan aftale.

3. Bygherrens egne ydelser

- 3.1. Hvis Bygherren leverer materialer, komponenter eller lignende, til Leverancen, skal leveringsstedet for disse være anført i de Særlige Betingelser. Medmindre andet er anført, bestemmer Bygherren leveringsstedet.
- 3.2. Efter levering af Bygherrens ydelser, bærer Leverandøren den fulde risiko for disse.
- 3.3. Indføjelse, montage etc. af Bygherrens ydelse påhvilet Leverandøren, medmindre Parterne har aftalt andet.

4. Ændringer i Leverancen

- 4.1. Bygherren kan forlange ændringer i Leverancens art og omfang samt stille særlige krav til materialer, design, konstruktioner, Leverancens Udførelse og biydelser.

Leverandøren er forpligtet til at imødekomme Bygherrens krav til sådanne ændringer, medmindre Leverandøren snarest muligt dokumenterer:

- A) at Leverandøren ikke inden for rimelig tid kan fremskaffe de materialer, der er nødvendige for at kunne ændre i Leverancen og/eller Leverandøren og/eller
- B) at den ønskede ændring i Leverancen væsentligt vil forringe Leverancens sikkerhedsmæssige egenskaber eller egnethed i øvrigt.

Ethvert krav til tidsmæssige og/eller økonomiske ændringer i Kontrakten skal omgående fremsættes skriftligt, hvorefter der skal indgås skriftlig aftale mellem Bygherren og Leverandøren herom. Forhandlinger vedrørende tidsmæssige og økonomiske konsekvenser må ikke medføre forsinkelse i Leverancens Udførelse. Dette gælder tillige, hvis der er uenighed om, hvorvidt et stykke arbejde er et ekstraarbejde eller er omfattet af Kontrakten.

- 4.2. Leverandøren må ikke udføre ekstraarbejde eller ændre i Leverancen uden Bygherrens forudgående skriftlige samtykke.
- 4.3. Leverandørens brug af alternative materialer, fabrikater eller typer skal forelægges Bygherren til godkendelse i god tid inden ibrugtagning. Bygherrens samtykke fritager ikke Leverandøren for sine forpligtelser og ansvar.

4.4. Leverandøren må ikke udføre tekniske ændringer i Leverancen, før Bygherren skriftligt har accepteret både de tekniske og eventuelle økonomiske og tidsmæssige konsekvenser af ændringen.

4.5. Betaling for merydelser og ekstraarbejder samt fradrag for mindreydelser sker efter enhedspriser indeholdt i Parternes Aftale, medmindre andet aftales. Medmindre andet er anført, gælder enhedspriserne uafhængigt af i hvilket omfang mængderne varierer. Hvis Leverandøren er af den opfattelse, at en ændring ikke kan afregnes efter enhedspriserne, skal Leverandøren straks og inden iværksættelse af ændringsarbejdet underrette Bygherren skriftligt herom.

Hvis afregning ikke kan ske efter enhedspriserne, skal betaling for merydelser og ekstraarbejder samt fradrag for mindreydelser ske i overensstemmelse med markedspriserne. Ved store supplerende leverancer kan Bygherren kræve, at der indgås aftale om en fast pris. Bygherren kan kræve fuld indsigt i opgørelsen af den faste pris. Yderligere leverancer betales i regning, medmindre andet er aftalt.

4.6. Medmindre andet er aftalt, fastsættes mængden af arbejde på grundlag af Kontraktens tegningsmateriale.

4.7. Hvis betaling sker på grundlag af opmålinger, skal Leverandøren vederlagsfrit stille det nødvendige personale til rådighed herfor.

Opmåling foretages løbende af Parterne i fællesskab og når det pågældende arbejde eller delarbejde er udført. Hvis opmåling vanskeliggøres af senere arbejder, skal opmålingen foretages, mens arbejdet udføres. Leverandøren bærer den fulde risiko for, at opmålinger foretages i tide.

Medmindre andet specifikt er anført i de Særlige Betingelser, opmåles kun de færdige ydelser, hvorfor materialespild og andre nødvendige tillæg skal være indeholdt i enhedspriserne.

4.8. Såfremt det er aftalt, at betaling sker i regning, skal Leverandøren aflevere ugentlige rapporter over arbejdstid og materialeforbrug til godkendelse hos Tilsynet. Tilsynet har dog ret til at kræve dagsedler afleveret til gennemgang hver dag.

C. REPRÆSENTATION OG SAMARBEJDE

5. Bygherrens repræsentanter

- 5.1. Tilsynet repræsenterer Bygherren over for Leverandøren med hensyn til Leverancens tilrettelæggelse og Udførelse. Tilsynet kan herunder give og modtage meddelelser vedrørende arbejdet, godkende eller kassere materialer eller arbejder og give anvisninger om koordinering af leverancer fra forskellige leverandører, jf. pkt. 9.
- 5.2. Tilsynet vil være til stede på Leveringsstedet/Byggepladsen eller vil kunne tilkaldes af Leverandøren.
- 5.3. Bygherrens Tilsyn fritager ikke Leverandøren for pligten til selv at føre kontrol med det udførte arbejde, jf. pkt. 7.1.

6. Leverandørmøder - Byggemøder

- 6.1. Bygherren eller Bygherrens Tilsyn indkalder løbende til leverandørmøder og byggemøder.
- 6.2. Efter hvert leverandørmøde/byggemøde udarbejder Bygherren et mødereferat, som nummereres fortløbende. Indholdet af et referat er bindende for Parterne, såfremt der ikke gøres indsigelse imod referatet på det næste møde eller der konkret føres bevis for, at referatet ikke er korrekt, for så vidt angår det omtvistede forhold.

Parterne kan aftale indsigelsesfrist. Denne indsigelsesfrist skal være anført i mødereferatet.

- 6.3. Leverandøren eller Leverandørens repræsentant skal deltage i afviklings- og byggemøder.

7. Leverandørens personale

- 7.1. Leverandøren eller en udpeget repræsentant skal lede arbejdet. En repræsentant skal kunne repræsentere Leverandøren over for Bygherren og Tilsynet med hensyn til Leverancens tilrettelæggelse og Udførelsen af Leverancen, jf. pkt. 5.1. Den, der leder arbejdet for Leverandørens, skal kunne flydende dansk både skriftligt og mundtligt.

Hvis samarbejdet med Leverandørens udpegede repræsentant efter Bygherrens rimelige vurdering ikke fungerer tilfredsstillende, skal Parterne drøfte og aftale en udskiftning af den pågældende.

- 7.2. Leverandøren eller repræsentanten skal være til stede på Byggepladsen, eller skal kunne tilkaldes af Bygherren eller Bygherrens Tilsyn.
- 7.3. Såfremt Bygherren vurderer, at personer ansat af Leverandøren eller Leverandørens underleverandører optræder i strid med forpligtelser i henhold til Kontrakten og/eller i strid med gældende sikkerheds- eller miljømæssige forskrifter, kan Bygherren kræve, at disse personer straks fjernes fra Byggepladsen.
- 7.4. Såfremt det efter Bygherrens vurdering er nødvendigt for at forhindre standsning af arbejdet, har Bygherren ret til for Leverandørens regning at udbetale arbejds løn, der kan dokumenteres at være skyldig til medarbejdere hos Leverandøren. Bygherren har herefter et direkte og forfaldent krav mod Leverandøren. Såfremt betaling af dette krav ikke sker, kan kravet (inkl. renter) modregnes i fremtidige betalinger fra Bygherren til Leverandøren.
- 7.5. Bygherren har ret til at betale dele af Kontraktprisen, der dokumenteres at være skyldig, til en underleverandør for Leverandørens regning, hvis det efter Bygherrens opfattelse er nødvendigt for at forhindre standsning af arbejdet. Bygherren har herefter et direkte og forfaldent krav mod Leverandøren. Såfremt betaling af dette krav ikke sker, kan kravet (inkl. renter) modregnes i fremtidige betalinger fra Bygherren til Leverandøren.

8. Leverandørens ophold i udlandet

- 8.1. Hvis Leverandøren på tidspunktet for Kontraktens indgåelse har sit hjemsted uden for Danmark, skal Leverandøren opgive en person med hjemsted i Danmark, der på Leverandørens vegne kan modtage eventuelle henvendelser om indledning af syn og skøn eller voldgift, jf. pkt. 30 og 31.

9. Samarbejde med andre Leverandører

- 9.1. Leverandøren skal indrette Byggepladsen i samarbejde med Bygherren og i overensstemmelse med Bygherrens plan for den overordnede indretning af heraf.

- 9.2. Leverandøren skal, såvel under Afviklingen som under Udførelsen af Leverancen samarbejde med andre Leverandører og i god tid forhandle med Bygherren eller Bygherrens Tilsyn således, at fejl og forsinkelser, der kan opstå som følge af Leverandørers/entreprenørers manglende samarbejde og koordinering, undgås.
- 9.3. Leverandøren skal løbende foretage oprydning og rømning på Byggepladsen.

D. TIDSRISTER

10. Overholdelse af Kontrakttidsplanen

- 10.1. Leverancen skal i sin helhed udføres i overensstemmelse med Kontrakttidsplanen. Leverandøren skal følge og bidrage til den planlægning, som Bygherren måtte udarbejde og løbende ajourføre i samarbejde med andre Leverandører.
- 10.2. Leverandøren skal i henhold til Arbejdsplanen levere relevante data og teknisk oplysninger til Bygherren, herunder dispositions- og belastningsplaner, elforbrugsskemaer, procesdiagrammer, regulerings- og logistikskemaer for Leverancen og eventuelle leverancer fra underleverandører. Oplysningerne skal sendes løbende i god tid og i overensstemmelse med Parternes Aftale, således at Bygherrens planlægningsarbejde ikke forsinkes.

11. Leverandørens ret til tidsfristforlængelse

- 11.1. Forudsat at den nødvendige dokumentation tilvejebringes, kan Leverandøren i følgende tilfælde kræve forlængelse af tidsfrister for Leverancen, såfremt det aktuelle forhold påvirker kritisk vej og dermed forsinker Leverancen:
- A) I tilfælde af ændringer i arbejdets art eller omfang som forlanges af Bygherren, eller tilfælde hvor Bygherre sætter Leverancen i bero, jf. pkt. 12.3.
 - B) I tilfælde af forsinkede leverancer eller arbejder, som Bygherren selv udfører eller lader uføre ved andre leverandører.
 - C) I tilfælde af Force Majeure, jf. pkt. 22.

- D) Såfremt Leverancen må standses eller forsinkes som følge af myndighedsforhold, der ikke skyldes omstændigheder, som kan tilskrives Leverandøren, og som Leverandøren ikke kunne eller burde have forudset.
- 11.2. Leverandøren er dog forpligtet til at søge forsinkelser undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves. Bygherren har ret til at kræve forcering som beskrevet i pkt. 11.5 og 11.6.
- 11.3. Hvis Leverandøren mener sig berettiget til forlængelse af en tidsfrist, skal Leverandøren informere Bygherren skriftligt herom med angivelse af de forhold, som kravet om tidsfristforlængelse er baseret på og forklare, hvordan disse forhold påvirker kritisk vej. Meddelelsen skal være modtaget af Bygherren senest 20 arbejdsdage efter, at de omstændigheder, som kravet om tidsfristforlængelse er baseret på, først kom eller burde være kommet til Leverandørens kendskab. Hvis Leverandøren ikke overholder denne frist, mister Leverandøren enhver ret til tidsfristforlængelse.
- 11.4. Leverandøren skal endvidere informere Bygherren skriftligt, hvis Leverancen efter Leverandørens opfattelse ikke kan igangsættes, fremmes eller fuldføres i overensstemmelse med Kontrakttidsplanen. Eventuelle afvigelser fra Kontrakttidsplanen skal drøftes på leverandørmøder/byggemøder og være beskrevet i mødereferaterne.
- 11.5. Hvis Leverandøren er forsinket som følge af omstændigheder, der ikke giver Leverandøren ret til tidsfristforlængelse, skal Leverandøren på Bygherrens anmodning fremskynde/forcere arbejdet for egen regning med henblik på at indhente forsinkelsen, også selvom udgifterne i denne forbindelse er betydelige. Senest 20 arbejdsdage efter den dag, hvor Leverandøren først bliver bekendt med en forsinkelse, der kan medføre en risiko for overskridelse af en milepæl eller fristen for Aflevering, skal Leverandøren sende en plan til Bygherren, der beskriver de foranstaltninger, der vil blive truffet for at indhente den tabte tid. Planen skal være så detaljeret, at Bygherren er i stand til at vurdere, om de afsatte ressourcer er tilstrækkelige. Hvis dette ikke er tilfældet, kan Bygherren kræve, at Leverandøren omgående foretager de nødvendige tiltag.
- 11.6. Hvis Leverandøren er forsinket som følge af omstændigheder, der berettiger Leverandøren til tidsfristforlængelse gælder pkt. 11. 5 ovenfor med følgende modifikationer:
- A. Bygherren skal betale for forceringen. Leverandøren skal om muligt afgive et tilbud med fast pris på dette arbejde.

B. Alle foranstaltninger til forcering skal forhåndsgodkendes af Bygherren, og den af Leverandøren indsendte plan herfor skal om muligt inkludere priser for forceringen.

11.7. Uenighed om hvorvidt Leverandøren er forsinket som følge af omstændigheder, der berettiger til en tidsfristforlængelse, og uenighed om hvorvidt Leverandøren kan kræve betaling for forcering, berettiger under ingen omstændigheder Leverandøren til at nægte at implementere de af Bygherren krævede foranstaltninger til forcering.

12. Bygherrens ret til tidsfristforlængelse

12.1. Bygherren har ret til forlængelse af tidsfrister i følgende tilfælde:

- A) Såfremt Leverancen må standses eller forsinkes som følge af myndighedsforhold, der ikke skyldes Bygherrens forhold og som ikke kunne eller burde være forudset af Bygherren.
- B) I tilfælde af Force Majeure, jf. pkt. 22.

Bygherren skal straks give skriftlig meddelelse til Leverandøren, hvis Bygherren mener sig berettiget til en tidsfristforlængelse. Bygherren skal på anmodning fra Leverandøren dokumentere, at de påberåbte omstændigheder berettiger til en tidsfristforlængelse.

12.2. Hvis Bygherren er berettiget til en fristforlængelse, jf. pkt. 12.1, er Leverandøren under ingen omstændigheder berettiget til at få godtgjort tab som nævnt i pkt. 16.

12.3. Bygherren kan til enhver tid sætte udførelsen af Leverancen helt eller delvist i bero. Leverandøren skal da beskytte, opbevare og sikre den pågældende del af Leverancen mod enhver forringelse, tab eller skade.

Hvis Leverandøren bliver udsat for forsinkelse og/eller pådrager sig omkostninger ved at Bygherren sætter udførelsen af Leverancen i bero, er Leverandøren berettiget til tidsfristforlængelse, jf. pkt. 11.1 A, samt godtgørelse for dokumenteret tab i overensstemmelse med pkt. 16.

E. AFLEVERING

13. Aflevering

13.1. Bygherren indkalder på Leverandørens anmodning til en Afleveringsforretning, hvor der vil blive udfærdiget et dokument indeholdende påberåbte mangler ved Leverancen samt eventuelle andre forhold påpeget af Bygherren.

13.2. Betingelserne for Aflevering er anført i de Særlige Betingelser. Såfremt intet andet er anført i de Særlige Betingelser, kan Aflevering tidligst finde sted, når (i) Leverancen er gennemprøvet og idriftsat, (ii) Bygherren har modtaget al dokumentation vedrørende Leverancen, og (iii) Afleveringsforretning er gennemført med et resultat, der efter Bygherrens vurdering er tilfredsstillende.

Ibrugtagning eller benyttelse af dele eller hele Leverancen udgør ikke i sig selv en godkendelse af Leverancens Aflevering. Bygherrens deltagelse i Afleveringsforretningen udgør ikke et afkald på Bygherrens rettigheder i henhold til pkt. 20 eller 21.

13.3. Leverandøren skal i god tid inden Afleveringsforretningen indhente og på tidspunktet for Afleveringen af Leverancen dokumentere, at der er opnået myndighedsgodkendelse af idriftsættelsen og den fortsatte brug af Leverancen.

13.4. Bygherren kan nægte at gennemføre Afleveringsforretningen, hvis Leverancen lider af væsentlige mangler. En mangel er altid væsentlig, hvis den forhindrer eller vanskeliggør opstart eller fremdrift af en anden leverance eller ibrugtagning af den del af et anlæg, som Leverancen måtte omfatte.

Hvis manglerne er væsentlige, anses Leverancen ikke for afleveret, før Leverandøren har informeret Bygherren om, at Leverandøren anser manglerne for afhjulpnet, og der er afholdt en ny Afleveringsforretning med et resultat, der efter Bygherrens vurdering er tilfredsstillende. Bygherren kan tilbageholde beløb fra den sidste rate af Kontraktprisen som sikkerhed for Leverandørens afhjælpning af mangler, jf. pkt. 19.

13.5. Hvis Leverandøren er klar og forpligtet til at aflevere Leverancen, men dette ikke er muligt på grund af omstændigheder, som Bygherren er ansvarlig for, gælder følgende, indtil det er muligt at gennemføre Afleveringsforretningen:

- 13.5.1. Bygherren skal dække Leverandørens dokumenterede tab i overensstemmelse med pkt. 16.
- 13.5.2. Hvis Leverancen efter den forventede Afleveringsdato, jf. Kontrakttidsplanen, er idriftsat i mere end to måneder i alt og overholder gældende Miljøgarantier, men Afleveringsforretningen stadig ikke kan gennemføres på grund af omstændigheder, som Bygherren er ansvarlig for, starter Garantiperioden med at løbe derefter, jf. pkt. 20 nedenfor.
- 13.5.3. Hvis den i pkt. 13.5 nævnte periode strækker sig ud over seks måneder, starter Leverandørens Garantiperiode derefter, jf. pkt. 20 nedenfor.

F. ANSVAR, RISIKO OG FORSIKRING

14. Hovedregel mellem Bygherre og Leverandør

- 14.1. Begge Parter er, med de ændringer som måtte følge af bestemmelserne i disse Almindelige Betingelser, ansvarlige over for hinanden for omkostninger vedrørende Leverancen, der på grund af fejl og forsømmelse fra den ene Parts side er blevet pålagt den anden Part.

15. Leverandørens hæftelse ved forsinkelse

- 15.1. Leverandøren hæfter i alle tilfælde for forsinkelse, såfremt Leverandøren ikke er berettiget til tidsfristforlængelse i henhold til pkt. 11. Dette gælder forsinkelser under både Afviklingen og Udførelsen af Leverancen, jf. pkt. 2.1 - 2.2.
- 15.2. Bestemmelser om dagbod for forsinkelser eller øvrige særlige sanktionsbestemmelser knyttet til Leverandørens forsinkelse er fastsat i de Særlige Betingelser. De Særlige Betingelser kan indeholde særlige betalingsvilkår for Leverandørens betaling af dagbod til Bygherren.

Dagbøder kan ikke overstige 10 % af Kontraktprisen.
- 15.3. Hvis der er fastsat bestemmelser om dagbod, kan der ikke herudover rejses yderligere krav som følge af forsinkelse.
- 15.4. Hvis der ikke er fastsat dagbod ved forsinkelse, følger Leverandørens ansvar for forsinkelse dansk rets almindelige regler.

- 15.5. Hvis Leverandøren overskrider en bodsbelagt milepæl eller en milepæl for Aflevering, er Bygherren berettiget til at foretage fradrag i Leverandørens tilgodehavende med de dagbøder, som Leverandøren måtte have pådraget sig.

Leverandørens betaling af en dagbod vedrørende en bodsbelagt milepæl påvirker ikke Leverandørens pligt til at betale dagbøder for overskridelse af eventuelle efterfølgende bodsbelagte milepæle eller en milepæl for Aflevering. Dette gælder, uanset om Bygherren kan dokumentere et tab over for Leverandøren, der overstiger boden på milepælene.

- 15.6. Medmindre andet er anført, opgøres dagbøden for hver kalenderdag, som Leverandøren er forsinket.

16. Bygherrens hæftelse ved forsinkelse

- 16.1. Er Leverancen forsinket som følge af de omstændigheder, der er anført i pkt. 11.1 A og B, skal Bygherren erstatte Leverandøren ethvert dokumenteret tab som følge af forsinkelsen. Bygherren er dog ikke erstatningsansvarlig for Leverandørens driftstab, konsekvenstab, avancetab eller øvrige indirekte tab.
- 16.2. Leverandørens erstatningskrav skal rejses over for Bygherren hurtigst muligt og senest ti arbejdsdage efter, at Leverandøren blev eller burde være blevet bekendt med det forhold, der efter Leverandørens opfattelse berettiger til erstatning. Hvis Leverandøren ikke overholder denne frist, fortabes kravet.

17. Ansvar og risiko under Leverancens Udførelse

- 17.1. Indtil Leverancen er Afleveret i overensstemmelse med pkt. 13, bærer Leverandøren risikoen for Leverancen i sin helhed. Leverandøren skal vedligeholde Leverancen, indtil Aflevering har fundet sted.

Bygherren bærer dog risikoen for brand- og stormskade for den del af Leverancen, der befinder sig på Byggepladsen.

- 17.2. Leverandøren er erstatningsansvarlig i henhold til dansk rets almindelige regler for eventuel tab eller skade, som Leverandøren måtte påføre en tredjepart eller Bygherren.

- 17.3. Hvis en underleverandør påfører skade på Bygherrens ejendom eller Bygherrens medarbejdere eller en tredjeparts medarbejdere eller ejendom i forbindelse med Leverancens Udførelse, hæfter Leverandøren herfor over for Bygherren eller tredjeparten.
- 17.4. Under Leverancens Udførelse bærer Leverandøren det fulde ansvar for overholdelse af gældende arbejdsmiljøregler, herunder de af myndighederne udstedte retningslinjer.
- 17.5. Enhver skade, som Leverandører måtte forvolde på hinandens arbejde, materiale eller materialer, er Bygherren uvedkommende. Sådanne skadessituationer skal løses af leverandørerne uden forsinkelse i Leverancen eller i øvrige leverancer til Bygherren.

18. Forsikring

- 18.1. Leverandøren skal forsikre sig mod såvel brand som andre skader på maskiner, stilladser, værktøj, redskabsskure eller andre effekter, der tilhører eller benyttes af Leverandøren. Denne bestemmelse gælder, uanset om Bygherren måtte have tegnet en all-risk-forsikring.
- 18.2. Hvis Bygherren tegner en all-risk-forsikring, skal dette være angivet i de Særlige Betingelser. Pkt. 18.3 - 18.4 vil herefter finde anvendelse.

Uanset om Bygherren tegner en all-risk-forsikring eller ej, finder pkt. 18.5 anvendelse.

- 18.3. Hvis Bygherren har regnet en all-risk-forsikring for Leverancen, vil Leverandøren og underleverandørerne blive forsikret under denne police.

All-risk-forsikringen kan være kombineret med en ansvarsforsikring. Er dette tilfældet, er dækningen på ansvarsforsikringen subsidiær i forhold til dækningen på Leverandørens ansvarsforsikring.

Forsikringsbetingelserne for all-risk-forsikringen vil være indeholdt i Udbudsmaterialet eller vil blive sendt til Leverandøren på dennes anmodning. Leverandøren skal under alle omstændigheder gøre sig bekendt med størrelsen af en eventuel selvrisko.

- 18.4. Leverandøren er forpligtet til at tegne ansvarsforsikring vedrørende sø- eller luftfartøjer, i det omfang sø- eller luftfartøjer benyttes i forbindelse med Leverancens Udførelse. Søfartøjer, der

ikke fremdrives ved egen hjælp, skal være dækket af en eventuel ansvarsforsikring under all-risk-forsikringen.

- 18.5. Leverandøren er forpligtet til at tegne fornøden ansvarsforsikring for skade, som Leverandøren måtte påføre Bygherren eller en tredjepart, herunder i relevant omfang den i pkt. 18.4 nævnte forsikring. Hvis Bygherren anmoder herom, skal Leverandøren straks dokumentere, at ansvarsforsikringen er tegnet og at forfaldne præmier er betalt.

19. Afhjælpning af mangler

- 19.1. Leverandøren er forpligtet til at afhjælpe mangler ved Leverancen, der påvises ved Aflevering i henhold til pkt. 13 eller senere, inden udløbet af en af Bygherren fastsat rimelig frist. Hvis en mangel medfører afbrydelser i driften af anlægget, skal Leverandøren straks afhjælpe manglen.

Hvis Leverandøren ikke afhjælper manglen inden udløbet af den af Bygherren fastsatte frist, er Bygherren berettiget til at lade manglen udbedre for Leverandørens regning. Bygherren har samme ret, hvor det er nødvendigt af drifts- eller sikkerhedsmæssige årsager.

Leverandøren skal organisere afhjælpning af mangler på en sådan måde, at det medfører minimal forstyrrelse af driften, f.eks. ved at lade afhjælpning finde sted på skæve tidspunkter eller i bestemte perioder. Leverandøren har ikke ret til at rejse krav mod Bygherren på grund af dette.

Bygherren kan nægte Leverandøren retten til at afhjælpe mangler og i stedet kræve et afslag i Kontraktprisen i situationer, hvor afhjælpning af mangler vil påføre et væsentligt driftstab for Bygherren eller i øvrigt medføre betydelige afbrydelser i driften.

- 19.2. Hvis Leverandøren har forårsaget skade på arbejder udført af en anden leverandør, er Bygherren berettiget til at kræve, at Leverandøren benytter den anden leverandør til at udbedre skaden på denne leverandørs arbejde. Alternativt kan Bygherren vælge at indgå en aftale med en anden leverandør om udbedring af skaden på sidstnævntes arbejde for Leverandørens regning.
- 19.3. Hvis manglen er af en sådan beskaffenhed, at afhjælpning ikke kan bringe Leverancen i overensstemmelse med Parternes Aftale, er Bygherren berettiget til at kræve omlevering.

20. Garantier

- 20.1. Leverandøren er bundet af nedenstående garantier for Leverancen som helhed. Garantidata og garanterede egenskaber gælder uden tolerance, medmindre andet fremgår af Parternes Aftale.

Leverandøren indestår for alle leverede materials kvalitet og egnetheden, for Leverancens Udførelse og for den korrekte konstruktion og funktion vedrørende hele Leverancen. Endvidere indestår Leverandøren for at overholde egne specificerede tekniske data, egenskaber angivet i Udbudsmaterialet og egenskaber angivet i Parternes Aftale. Herudover indeholder Kontrakten konkrete opfyldelsesgarantier og miljøgarantier, der ligeledes er omfattet af pkt. 20 og 21.

Aftalte specifikke garantiværdier for Leverancen kan efterprøves ved en funktionstest. Bygherren kan frit vælge tidspunktet for afholdelse af en funktionstest inden for garantiperioden. Leverandøren er forpligtet til at forberede Leverancen til en sådan test samt lede og udføre funktionstesten. Leverandørens omkostninger vedrørende afholdelse af en funktionstest anses for indeholdt i Kontraktprisen. De nærmere procedurer og normer for funktionstesten er fastlagt i de Særlige Betingelser.

- 20.2. Garantiperioden er 15.000 driftstimer, dog mindst to år og maksimalt tre år, medmindre andet specifikt er anført i de Særlige Betingelser. Garantiperioden begynder at løbe, når den samlede Leverance er Afleveret og godkendt af Bygherren, jf. dog pkt. 20.5.

- 20.3. Garantien indebærer, at Leverandøren indtil Garantiperiodens udløb og vederlagsfrit for Bygherren er forpligtet til, at:

- A) afhjælpe enhver fejl og mangel ved Leverancen i overensstemmelse med pkt. 19,
- B) foretage omlevering, hvis fejlen eller manglen ikke kan udbedres på en sådan måde, at Leverancen opfylder kravene i Kontrakten, jf. pkt. 19.3,
- C) dække Bygherrens omkostninger til at undersøge og afhjælpe af manglen, jf. dog pkt. 22.5.

Der kan i forhold til opfyldelsesgarantier og miljøgarantier gælde særlige sanktioner.

- 20.4. Bygherren kan kun rejse krav vedrørende fejl og mangler, som Bygherren har informeret Leverandøren skriftligt om inden for rimelig tid efter, at Bygherren var eller burde være blevet bekendt med den pågældende fejl eller mangel.
- 20.5. Hvis Leverandøren som del af sin garantiforpligtelse foretager hel eller delvis omlevering af Leverancen, løber en ny garantiperiode i henhold til pkt. 20.2 for så vidt angår det omleverede fra det tidspunkt, hvor Leverandøren har færdiggjort omleveringen og denne er godkendt af Bygherren. Når Leverandøren har færdiggjort omleveringen, skal Leverandøren derfor skriftligt underrette Bygherren herom.

Den aftalte garantiperiode efter omleveringen er begrænset til fem år fra den oprindelige garantiperiodes start. Hvis der endnu engang sker hel eller delvis omlevering af Leverancen i den samlede Garantiperiode, skal Bygherren og Leverandøren i samarbejde finde en løsning, der gør det sandsynligt, at den forventede levetid på det omleverede er på mere end 15.000 driftstimer eller minimum to år, alt efter hvad der måtte være længst.

- 20.6. Leverandøren hæfter ikke for almindelig materialeslid eller for fejl eller mangler, der opstår fordi Leverancen ikke anvendes eller vedligeholdes i overensstemmelse med de aftalte drifts- og vedligeholdelsesinstruktioner.
- 20.7. Hvis en tredjepart rejser krav hidrørende fra Parternes Aftalte enten mod Leverandøren eller Bygherren, er denne Part forpligtet til ude ugrundet ophold at underrette den anden Part herom.
- 20.8. Leverandøren er erstatningsansvarlig for produktansvar i henhold til dansk ret.

21. Efter Garantiperiodens udløb

- 21.1. Efter Garantiperiodens udløb, jf. pkt. 20.2, kan Bygherren kun påberåbe sig fejl og mangler, som Bygherren ikke har eller burde have opdaget ved en sædvanlig og rimelig undersøgelse af Leverancen i garantiperioden (skjulte fejl og mangler).
- 21.2. I tilfælde af skjulte fejl og mangler har Bygherren ret til at kræve:

- A) afhjælpning af eventuelle skjulte fejl og mangler ved Leverancen i overensstemmelse med pkt. 19.
 - B) omlevering, hvis fejlen eller manglen ikke kan udbedres på en sådan måde, at Leverancen opfylder Kontraktens ydelses- og funktionskrav, jf. pkt. 19.3.
 - C) Dækning af Bygherrens omkostninger til at undersøge og afhjælpe manglen, jf. dog pkt. 22.5.
- 21.3. Bortset fra produktansvar, jf. pkt. 20.8, bortfalder Leverandørens ansvar for fejl og mangler endeligt tre år efter garantiperiodens udløb, jf. pkt. 20.
- 21.4. Hvis en tredjepart rejser krav hidrørende fra Parternes Aftalte enten mod Leverandøren eller Bygherren, er denne Part forpligtet til uden ugrundet ophold at underrette den anden Part herom.

22. Force Majeure og ansvarsbegrænsning

- 22.1. En Parts opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til denne Kontrakt er betinget af, at opfyldelsen af disse forpligtelser ikke umuliggøres af ekstraordinære omstændigheder, der er uden for Partens kontrol, og som Parten ikke med rimelighed kan forventes at have forudset på tidspunktet for indgåelse af Kontrakten og ikke kunne eller burde have undgået eller overvundet, f.eks. krig, terror, mobilisering, importforbud, brand, eksplosion, strejke eller lockout omfattende andre virksomheder end Leverandørens virksomhed, naturkatastrofer eller lignende ("Force Majeure").
- 22.2. For at en Part kan gøre Force Majeure gældende, skal Parten uden ugrundet ophold informere den anden Part skriftligt om, at Force Majeure er indtrådt og fremlægge dokumentation herfor.
- 22.3. I tilfælde af Force Majeure vil den pågældende Part være fritaget for at opfylde sine forpligtelser i den efterfølgende periode, hvor opfyldelsen heraf må udsættes som følge af Force Majeure.
- 22.4. Hvis Force Majeure vedvarer i en sammenhængende periode på mere end 90 dage, er Bygherren berettiget til at ophæve Kontrakten helt eller delvist.

- 22.5. Leverandøren er ikke erstatningsansvarlig over for Bygherren for eventuelle driftstab, avancetab eller øvrige indirekte tab, medmindre Leverandøren har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, eller medmindre Leverandøren er ansvarlig for forsinkelse, jf. pkt. 15, og der ikke er aftalt en dagbod herfor.

Omkostninger til udbedring af fysiske skader opstået som følge af mangler ved Leverancen, f.eks. omkostninger til reparation, udskiftning, oprydning etc. eller omkostninger til at hindre eller begrænse sådanne skader, vil aldrig være at betragte som driftstab eller avancetab.

- 22.6. Leverandørens samlede erstatningsansvar er begrænset til 100 % af Kontraktprisen.

Opgørelsen af dette erstatningsansvar omfatter ikke omkostninger som følge af Leverandørens pligt til at betale Kontraktprisen tilbage ved fuld eller delvis ophævelse af Kontrakten.

Leverandørens forpligtelser og omkostninger til afhjælpning i overensstemmelse med pkt. 19 er heller ikke omfattet.

Ansvarsbegrænsningen gælder ikke, såfremt Leverandøren har handlet forsætligt eller groft uagtsomt.

G. OPHÆVELSE

23. Bygherrens ophævelse med undtagelse af ophævelse pga. Leverandørens insolvens

- 23.1. Bygherren er berettiget til at hæve Parternes Aftale helt eller delvist, hvis Leverandøren misligholder Kontrakten væsentligt. Følgende hændelser, der ikke er en udtømmende liste, udgør altid en væsentlig misligholdelse:

A. Hvis Leverandøren - uden at være berettiget til tidsfristforlængelse - er væsentligt forsinket, og dette medfører en forsinkelse på mere end tre måneder i Leverancens Udførelse, eller hvis forsinkelsen medfører betydelig ulempe for Bygherren.

B. Hvis dagbod for forsinkelse har oversteget i alt 10 % af Kontraktprisen, jf. pkt. 15.2.

- C. Hvis Leverandøren ikke har stillet sikkerhed, jf. pkt. 26, ved underskrivelsen af Kontrakten, og Leverandøren har fået yderligere 5 arbejdsdage til at stille sikkerheden.
 - D. Hvis de udførte arbejder er af en sådan kvalitet, at Bygherren har grund til at antage, at Leverandøren ikke vil være i stand til at fuldføre arbejdet uden væsentlige mangler, og der er givet en advarsel til Leverandøren, som gør det muligt for Leverandøren at afhjælpe manglen og denne har undladt at gøre det.
 - E. I de i 1.13 nævnte situationer.
 - F. Hvis en garanti, der ikke er underlagt bod, ikke opnås, og der er givet en advarsel til Leverandøren, som gør det muligt for Leverandøren at afhjælpe manglen og denne har undladt at gøre det.
 - G. Hvis den samlede bod for opfyldelse af ydelsesgarantier overstiger 10 % af Kontraktprisen.
- 23.2. Hvis Bygherren ophæver Parternes Aftale helt eller delvist, er Bygherren berettiget til i fornødent omfang og på passende vis at benytte materialer, tegninger, komponenter og materiel, tilhørende Leverandøren, mod en rimelig godtgørelse, der godskrives Leverandøren i opgørelsen af Parternes økonomiske mellemværende i anledning af ophævelsen. Leverandøren skal i aftaler med underleverandører indarbejde bestemmelser, der tilgodeser Bygherrens interesser i overensstemmelse med denne bestemmelse. Leverandøren skal på opfordring kunne dokumentere, at disse bestemmelser er indsat.
- 23.3. Før en ny Leverandør måtte påbegynde arbejde i relation til Leverancen, skal Bygherren drage omsorg for, at der tilvejebringes dokumentation for omfanget og kvaliteten af det udførte arbejde. Leverandøren skal have mulighed for at varetage sine interesser i forbindelse hermed.
- 23.4. Ophæves Parternes Aftale, er det op til Bygherren at beslutte, om Parterne hver især skal tilbagegive det, de har modtaget, eller om ophævelsen kun skal have virkning for fremtiden.
- 23.5. Leverandøren er erstatningsansvarlig i henhold til dansk rets almindelige regler for ethvert tab, som Bygherren måtte lide som følge af ophævelse af Kontrakten.

24. Bygherrens ophævelse som følge af Leverandørens konkurs

- 24.1. Hvis Leverandøren standser sine betalinger, der åbnes forhandling om tvangsakkord, eller Leverandøren erklæres konkurs, er Bygherren berettiget til at ophæve Kontrakten med skriftligt varsel, jf. dog pkt. 24.2.
- 24.2. Hvis Leverandørens konkursbo har ret til at indtræde i Parternes Aftale i medfør af konkurslovens regler, kan Bygherren kræve, at konkursboet inden 7 dage fra modtagelsen af Bygherrens forespørgsel beslutter, hvorvidt det vil indtræde i Kontrakten.
- 24.3. I tilfælde af ophævelse i overensstemmelse med pkt. 24.1, finder reglerne i pkt. 23.2 - 23.5 anvendelse.

25. Leverandørens adgang til ophævelse

- 25.1. Leverandøren kan ophæve Kontrakten, hvis Bygherren væsentligt misligholder sine forpligtelser i henhold til Kontrakten og ikke har afhjulpet sin manglende opfyldelse 30 dage efter skriftligt at være anmodet herom af Leverandøren. Leverandøren kan dog ikke ophæve Kontrakten, hvis Leverandørens interesser er tilstrækkeligt tilgodeset gennem adgangen til at standse arbejdet eller ved stillet sikkerhed.
- 25.2. Bygherren er erstatningsansvarlig i henhold til dansk rets almindelige regler for ethvert tab, som Leverandøren måtte lide som følge af ophævelse af Kontrakten.

H. ØKONOMI

26. Leverandørens Sikkerhedsstillelse - Forudbetalinger

- 26.1. Leverandøren skal stille en Opfyldelsesgaranti, der stilles som anfordringsgaranti, for opfyldelsen af sine forpligtelser over for Bygherren. Der skal stilles sikkerhed senest på tidspunktet for Kontraktens underskrift.
- 26.2. Opfyldelsesgarantien for den fulde forudbetaling, der stilles som en anfordringsgaranti, skal udgøre 10 % af Kontraktprisen. Hvis summen af ekstraarbejder og de samlede reguleringer af Kontraktprisen overstiger 10 % af Kontraktprisen, skal sikkerheden forhøjes tilsvarende. Hvis summen af ekstraarbejder og de samlede reguleringer af Kontraktprisen igen overstiger 10 %

af Kontraktprisen, skal sikkerheden igen forhøjes tilsvarende for hver gang Kontraktprisen overskrides med 10 %.

- 26.3. Bygherrens Forudbetaling er betinget af, at Leverandøren forinden Bygherrens Forudbetaling stiller sikkerhed for den samlede Forudbetaling.
- 26.4. Den af Leverandøren stillede Sikkerhed, jf. pkt. 26.1, skal formuleres i overensstemmelse med Bilag A, og den af Leverandøren stillede Forudbetalingsgaranti, jf. pkt. 26.3, skal formuleres i overensstemmelse med Bilag B til disse Almindelige Betingelser.

27. Betalinger

- 27.1. Betaling skal ske i overensstemmelse med Parternes Betalingsplan.
- 27.2. Leverandøren skal på de i Betalingsplanen fastsatte tidspunkter fremsende en betalingsanmodning i form af en faktura til Bygherren. Betaling af fakturaen skal ske senest løbende måned + 30 dage efter Bygherrens modtagelse af fakturaen.

Der faktureres først, når den pågældende ydelse er udført, og tidligst på de i Betalingsplanen fastsatte tidspunkter.

- 27.3. Hvis det aftales, at der skal betales i en anden valuta end DKK eller EUR, skal Leverandøren i sin betalingsanmodning (faktura) omregne den eventuelt aftalte valutakurs og beregne evt. prisreguleringer med så mange decimaler, at resultatet bliver tilstrækkeligt nøjagtigt.
- 27.4. Såfremt Parterne skriftligt måtte have aftalt, at pkt. 27.1 - 27.2 ikke skal finde anvendelse, kan Leverandøren en gang hver måned indgive en a conto-betalingsanmodning for udførte arbejder og stedfundne leverancer. Erklærer Bygherren sig enig i, at a conto-beløbet modsvarer værdien af de ydelser, som Leverandøren har erlagt på Byggepladsen, udsteder Leverandøren en faktura til Bygherren på dette a conto-beløb.

Senest 45 dage efter modtagelsen af fakturaen udbetaler Bygherren a conto-beløbet til Leverandøren.

- 27.5. Såfremt Parterne er uenige om en betaling til Leverandøren, må Bygherren ikke tilbageholde betalinger af beløb, som Parterne er enige om, Leverandøren har til gode.

- 27.6. Ydelser, der ikke er reguleret i Parternes Betalingsplan, men som Parterne har indgået skriftligt aftale om levering af, faktureres separat.
- 27.7. Leverandøren skal senest på datoen for Leverancens Aflevering aflevere en endelig opgørelse til Bygherren. Opgørelsen skal bl.a. beskrive eventuelle tilgodehavender, som Leverandøren måtte have som følge af udførelsen af aftalte ekstraarbejder. Efter aflevering af denne opgørelse, kan Leverandøren ikke fremkomme med yderligere betalingskrav over for Bygherren.
- 27.8. Bygherren er ikke erstatningsansvarlig for driftstab, avancetab, tab af forretningsmuligheder eller øvrige indirekte tab som følge af Bygherrens for sene betaling til Leverandøren, bortset fra renter af eventuelle skyldige beløb til Leverandøren fra forfaldsdatoen i overensstemmelse med renteloven.

28. Ejendomsretten til materialer og leverancer

- 28.1. Alle materialer og leverancer, som er bestemt til indføjelse i den færdige Leverance, leveres uden ejendomsforbehold. Når disse materialer og leverancer er leveret på Byggepladsen eller individualiseret som tilhørende Bygherren, er de således Bygherrens ejendom.

I. LOVVALG – SYN OG SKØN - VOLDGIFT

29. Lovvalg

- 29.1. Denne Kontrakt reguleres af dansk ret. Den Internationale Købelovskonvention (CISG) finder ikke anvendelse.

30. Syn og skøn

- 30.1. Begge parter kan forlange afholdelse af syn og skøn ved en skønsmand udpeget af Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed i København i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler.
- 30.2. Leverandøren accepterer, at andre leverandører, som Bygherren har engageret til det samme projekt, ligeledes kan deltage i skønsforretningen, og Leverandøren accepterer desuden at

deltage i skønsforretninger indledt af andre leverandører eller af Bygherren mod én eller flere af disse leverandører.

- 30.3. Hvis Bygherren inddrages af en tredjepart i en skønsforretning ved de ordinære domstole i Danmark, et andet voldgiftsinstitut eller voldgiftsret, eller hvis Bygherren inddrager en tredjepart i en skønsforretning ved de ordinære domstole, et andet voldgiftsinstitut eller voldgiftsret, kan Bygherren inddrage Leverandøren i skønsforretningen, hvis den vedrører Kontrakten.

31. Voldgift

- 31.1. Tvister, som ikke kan løses ved forhandling mellem Parterne, skal afgøres endeligt ved Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed i København i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler.
- 31.2. Voldgiftsforhandlingerne skal føres på dansk.
- 31.3. Leverandøren accepterer, at andre Leverandører, som Bygherren har engageret til det samme projekt, som Leverandøren er engageret til, også kan være parter i voldgiften som nævnt i pkt. 31.1. Endvidere accepterer Leverandøren at være part i en voldgift mellem én eller flere af ovennævnte leverandører og Bygherren.
- 31.4. Hvis Bygherren er involveret i parallelle voldgiftsforhandlinger ved Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed vedrørende tilsvarende sager mod andre leverandører, som Bygherren har engageret til det samme projekt, kan Bygherren forlange, at disse sager slås sammen med sagen mod Leverandøren.
- 31.5. Hvis Bygherren lægger sag an eller sagsøges ved de ordinære domstole i Danmark af en part i en tvist, eller hvis Bygherren anlægger voldgiftssag mod parten i en tvist, eller der anlægges en sådan voldgiftssag mod Bygherren og den pågældende tvist vedrører Kontrakten, kan Bygherren forlange, at Leverandøren indtræder i sagen.